

Saulkrastu novada domes
SAULKRASTU NOVADA BIBLIOTĒKA

Reģ. Nr. 90010594500, Raiņa iela 7, Saulkrasti, Saulkrastu novads, LV-2160

Tālr. 67951502, 25767667

e-pasts: saulkrastu.biblioteka@saulkrasti.lv

APSTIPRINU

Saulkrastu novada bibliotēkas vadītāja

/I.Dzintare/

2022.gada 4. janvārī

2022. gada 4. janvāris

Nr. 3.6-1

**SAULKRASTU NOVADA BIBLIOTĒKAS,
FILIĀLBIBLIOTĒKU “SĒJA” UN “PABAŽI”
KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS UN ORGANIZĀCIJAS KONCEPCIJA
2022. – 2026. GADAM**

Šis dokuments ir izstrādāts, pamatojoties uz **Bibliotēku likumu** (23.06.1998.), **Saulkrastu novada bibliotēkas Nolikumu**, LR MK noteik. Nr. 317 (30.03.2010.) „**Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi**”, LR MK noteik. Nr. 355 (11.08.2001.) „**Vietējas nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi**”, LR MK noteik. Nr. 356 (07.08.2001.) „**Nacionālā kopkataloga veidošanas un izmantošanas kārtība**”, LR MK noteik. Nr.415 (25.09.2001.) „**Bibliotēku darbībai nepieciešamie finansējuma normatīvi**”.

Krājuma komplektēšanas un organizācijas koncepcijas pamatuzdevums ir noteikt skaidri formulētus principus krājuma komplektēšanā Saulkrastu novada bibliotēkai, kā arī Saulkrastu novada bibliotēkas filiālbibliotēkām: “Sēja” un “Pabaži”. Krājuma attīstības koncepcija attiecas gan uz kārtējo komplektēšanu, gan piekomplektēšanu, gan dokumentu izslēgšanu no krājuma.

Saulkrastu novada bibliotēka un filiālbibliotēkas ir Saulkrastu novada domes izglītojošas, informatīvas un kultūras iestādes, kas veic pasaules kultūras mantojuma – iespieddarbu, elektronisko izdevumu, rokrakstu un citu dokumentu uzkrāšanu, sistematizēšanu, katalogizēšanu, bibliografēšanu un saglabāšanu, kā arī nodrošina informācijas publisku pieejamību un tās izmantošanu.

Saulkrastu novada bibliotēkas struktūra

Saulkrastu novada bibliotēka reģistrēta LR VID nodokļu maksātāju reģistrā ar kodu LV90000068680, tās juridiskā adrese: Raiņa iela 7, Saulkrasti, Saulkrastu novads, LV-2160

Saulkrastu novada bibliotēku veido struktūrvienības:

- 1.1. Saulkrastu novada bibliotēkas filiālbibliotēka “Sēja”, adrese: “Jēņi”, Murjāņi, Sējas pagasts, Saulkrastu novads;

1.2. Saulkrastu novada bibliotēkas filiālbibliotēka “Pabaži”, adrese: “Ezeriņi”, Pabaži, Sējas pagasts, Saulkrastu novads.

Saulkrastu novada bibliotēkas un filiālbibliotēku krājuma komplektēšanas politika nosaka visu struktūrvienību krājuma pārvaldības pamatprincipus.

Komplektēšanas pamatprincipos ir noteiktas vadlīnijas un uzdevumi, kuri balstās uz Latvijas Republikas (LR) Bibliotēku likumu. LR Bibliotēku likuma 5. panta 1. punkts nosaka: „Bibliotēku krājumos esošie iespieddarbi, elektroniskie izdevumi, rokraksti un citi dokumenti neatkarīgi no autoru politiskās, ideoloģiskās, reliģiskās vai cita veida orientācijas vai informācijas, kas tajos ietverta, ir pieejami ikvienai personai bibliotēku noteiktajā kārtībā”. Veidojot krājumu, Bibliotēka seko tam, lai informācijas resursi atspoguļo dažādus viedokļus; lai izvēloties dokumentus nebūtu pieļaujama politiska, konfesionāla, komerciāla vai cita ietekmēšana; Bibliotēkas krājums atbilstu vietējās sabiedrības vajadzībām un interesēm.

Šī dokumenta adresāti ir Bibliotēkas darbinieki, Bibliotēkas lietotāji, sponsori un dāvinātāji, kā arī Bibliotēkas finansētājs – Saulkrastu novada Dome.

Bibliotēkas Nolikuma 2.2. punkts paredz finansējuma piešķiršanu Bibliotēkai nepieciešamo iespieddarbu un citu dokumentu komplektēšanai, jaunieguvumu bibliotēkai apstrādei, iespieddarbu un citu materiālo vērtību uzskaitēi un saglabāšanai atbilstoši LR Ministru kabineta noteikumiem par Nacionālo bibliotēku krājumu.

Bibliotēkas īpašā misija ir kultūrvēsturisko dokumentu vākšana, apstrāde, glabāšana un popularizēšana par Saulkrastu novadu; pašvaldības institūciju sagatavotās un publicētās informācijas pieejamības nodrošināšana.

Saulkrastu novada bibliotēkas mērķauditorija:

Komplektēšanas politika atspoguļo visu vecumu novada iedzīvotāju vajadzības un intereses. Bibliotēka sadarbojas ar Saulkrastu novada vidusskolu, Saulkrastu pirmsskolas izglītības iestādi “Rūķītis”, Vidzemes jūrmalas Mūzikas un mākslas skolu u.c. iestādēm.

Galvenās lietotāju grupas:

- Pirmsskola
- 1.-4. klase
- 5.-6. klase
- 7.-9. klase
- Vidusskola
- Studenti
- Strādājošie
- Pensionāri
- Pārējie

Saulkrastu novada bibliotēkas filiālbibliotēka “Sēja” mērķauditorija:

Pirmsskolas vecuma bērni, skolēni, strādājošie un pensionāri. Sadarbības partneri: PII „Bitīte”, Sējas Mūzikas un mākslas skola un Sējas pamatskola.

Saulkrastu novada bibliotēkas filiālbibliotēka “Pabaži” mērķauditorija:

Bērni un jaunieši no 5 līdz 18 gadu vecumam, studenti, strādājošie, mājsaimnieces, bezdarbnieki, invalīdi, pensionāri. Sadarbības partneri: Sējas pamatskola, Sējas kultūras nams.

Krājuma apraksts:

Bibliotēkas krājums ir universāls un tiek veidots atbilstoši publiskās bibliotēkas statusam un lietotāju vajadzībām. Bibliotēka nodrošina iespēju no bibliotēkas datoriem bez maksas piekļūt Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas tīklā iekļautajām datu bāzēm: Lursoft

laikrakstu bibliotēkai, datubāzei Letonika, Latvijas filmu kolekcijai, nozare.lv, Diva.lv, kā arī pieeju izmēģinājuma datubāzēm un LNB Digitālajai bibliotēkai.

Bibliotēkas krājuma komplektēšanas koncepcijas mērķis ir radīt kvalitatīvu un lietotāju pieprasītu krājumu, pievēršot uzmanību mainīgajām lietotāju vajadzībām. Ar aktuālu un mūsdienīgu bibliotēkas krājumu tiek veicinātas izglītības iespējas, konkurētspēja darba tirgū un saturīga brīvā laika izmantošana. Prioritāte, iepērkot dažādus iespieddarbus – latviešu autoru grāmatas un Latvijā radīts un veidots saturs, kas rezultējies enciklopēdiju, vēsturisku pārskatu, krājumu, biogrāfiju un nozaru literatūras veidolā.

Formāti:

Komplektē dokumentus:

- iespiestos dokumentus: grāmatas, periodiskos izdevumus,
- audiovizuālos dokumentus, t.sk. klausāmgrāmatas,
- kartogrāfiskos dokumentus,
- elektroniskos dokumentus un datubāzes,
- izklaidējošās spēles skolēniem un pieaugušajiem,
- novadpētnieciska satura dažāda formāta iespiestus vai npublicētus materiālus.

Eksemplāru skaits:

Pamatā komplektē katra dokumenta 1 eksemplāru, izņemot paaugstināta pieprasījuma dokumentus, kurus var iepirkt vairākos eksemplāros. Paaugstinātā pieprasījuma dokumentu eksemplāru skaitu nosaka vecākais bibliotekārs vai bibliotēku informācijas speciālisti.

Valodu aptvērums:

Pamatā resursi tiek komplektēti latviešu valodā, arī angļu un krievu valodā minimālā apmērā.

Krājumā nekomplektē:

- Pornogrāfisku, rasistisku, naidu kurinošu literatūru;
- Īslaicīgas nozīmes literatūru (bukleti, reklāmas, partiju programmas u.tml.);
- Pamatskolas un vidusskolas mācību grāmatas.

Finansējums:

- pašvaldības līdzekļi,
- projekta līdzekļi.

Finansējumu krājuma komplektēšanai bibliotēka saņem no Saulkrastu novada pašvaldības piešķirtā budžeta, kas gadu no gada var būt mainīgs.

Bibliotēka var saņemt papildu finansiālos līdzekļus ziedojumu un dāvinājumu veidā. Krājuma pilnveides nolūkā bibliotēka var piedalīties projektu konkursos (Latvijas Nacionālās bibliotēkas lasīšanas veicināšanas programmā "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" u.c.).

Komplektēšanas avoti:

Bibliotēka izmanto tradicionālos bibliotēku dokumentu komplektēšanas avotus:

- pirkumi (izbraukuma tirdzniecības piedāvājumi - IK "Virja", grāmatveikalus, izdevniecības, veicot pasūtījumus pa e-pastu, tālruni, tīmekļa vietnēs),
- abonēšana (Latvijas Pasts, izdevniecības, datubāzes tiek iegādātas sadarbojoties ar Kultūras informācijas sistēmu centru),
- iestāžu un privātpersonu dāvinājumi,

- atvietošana (lietotāji nozaudētos izdevumus aizvieto ar identisku, jaunāku vai līdzvērtīgu izdevumu, kuru izvērtē vecākais bibliotēkars vai bibliotēku informācijas speciālisti),
- projekti (bibliotēka pieņem gan nokomplektētus sūtījumus projektu ietvaros, gan iesaistās VKKF mērķprogrammās)

Izdevumi tiek apstrādāti bibliotēku informācijas sistēmā ALISE viena mēneša laikā.

Dāvinājumu pieņemšanas kritēriji:

Bibliotēkas pieņem grāmatu un citu dokumentu dāvinājumus, ja dāvinātājs piekrīt, ka dokuments tiks uzņemts bibliotēkā tikai tad, ja bibliotēkai tas būs nepieciešams.

Bibliotēkās katrs dāvinājums tiek izvērtēts pēc kritērijiem:

- izdošanas laiks – pēdējo 2-3 gadu literatūra, ja tā nav krājumā,
- aktualitāte – paaugstināta pieprasījuma literatūra,
- izdevumu nolietojuma pakāpē - jauni vai mazlietoti dokumenti,
- valoda – pamatā latviešu, angļu un krievu.

Netiek pieņemti saturiski novecojuši, nolietoti un bojāti dokumenti. Atsevišķos gadījumos var pieņemt dāvinājumu, ja tā vizuālais izskats nav apmierinošs, bet dokumentam ir novadpētnieciska, kultūrvēsturiska vai zinātniska nozīme.

Prioritātes krājumu komplektēšanā:

1. Abonementa un bērnu nodaļas krājums ir paredzēts izsniegšanai lietotājiem uz mājām

Komplektē daiļliteratūru pieaugušajiem, kas ietver Latvijas un pasaules klasiku, populārus darbus un citus daiļliteratūras žanus. Padziļināti komplektē pieprasītākos nozaru izdevumus.

2. Daiļliteratūras komplektēšanas kritēriji ir šādi:

- lasītāju pieprasījums,
- kritikas vērtējums,
- iesējuma kvalitāte,
- ģeogrāfiskais aspekts - priekšroka latviešu,
- cena.

3. Lasītavas krājums ir paredzēts lasīšanai uz vietas.

Krājumu veido uzziņu izdevumi un nozaru literatūra.

- uzziņu resursi (vārdnīcas, enciklopēdijas, ceļveži, rokasgrāmatas, datubāzes un tml.),
- zinātnisko rakstu krājumi,
- studiju atbalstam nepieciešamā literatūra (pedagoģija, ekonomika, tieslietas),
- izdevumi par kultūras vēsturi,
- monogrāfijas,
- reprodukciju albumi,
- Latvijā un ārzemēs iznākošie periodiskie izdevumi plašai auditorijai pamatinformācijas līmenī, kā arī studiju procesa nodrošināšanai.

4. Novadpētniecības kolekcija.

Bibliotēkās veido speciālu – novadpētniecības literatūras krājumu, kurā tiek vākti iespieddarbi un elektroniskie, audiovizuālie resursi, digitālās kolekcijas par novadniekiem,

Saulkrastu pilsētu un Saulkrastu pagastu, kurā ietilpst šādi ciemi - Ainava, Astra, Āres, Banga, Bātdciems, Gaisma, Jubileja, Ķīšupe-1, Ķīšupe-2, Liepaine, Lilaste, Līči, Mežvidi, Pabaži, Pēterupe, Priedes, Roze, VEF-Pabaži, VEF-Biķernieki, Saulainā ieleja, Saulīte, Selga, Silmala, Veselība, Vēsma, Zeme, Zvejniekciems un Sējas pagastu, kurā ietilpst šādi ciemi – Loja, Murjāņi, Pabaži, Sēja, Gāršmuiža, Ābelīte un Vaivariņi.

Komplektē neatkarīgi no izdevuma veida un izdošanas vietas. Kolekcija ir ievērojams resurss par Saulkrastu pilsētas, Saulkrastu pagasta un Sējas pagasta vēsturi. Kolekcijā ietilpst visa veida dokumenti un citi materiāli par novadu un novadniekiem:

- Seni izdevumi, retumi, mākslinieciski, saturiski vērtīgākās grāmatas,
- Mākslas darbi (gleznas, reprodukcijas),
- Dāvinājumi bibliotēkai (vēstules, rokraksti, attēlizdevumi, fotogrāfijas, skenētie materiāli),
- Preses klipu arhīvs par novadu un novadniekiem,
- Miniatūrie izdevumi – neliela apjoma, maza formāta iespieddarbi, suvenīrizdevumi (gan daiļliteratūra, gan nozaru literatūra).

Krājuma izvērtēšana:

Saulkrastu novada bibliotēkas krājuma izvērtēšana:

Lasītavas, abonementa un bērnu nodaļas bibliotēku informācijas speciālisti krājumu pārskata un izvērtē 1 reizi pusgadā. Atlasīto nodod vecākajam bibliotēkaram norakstīšanai, novieto krātuvē vai nodod uz citu krājumu.

Saulkrastu novada bibliotēkas filiālbibliotēku “Sēja” un “Pabaži” krājuma izvērtēšana:

Bibliotēku informācijas speciālists krājumu pārskata un izvērtē 1 reizi pusgadā. Atlasītos dokumentus noraksta.

Izņemšana no krājuma un izslēgšana:

Norakstīšanai paredzētos iespieddarbus un citus dokumentus atlasa atbilstoši šādiem kritērijiem:

- novecojuši pēc satura,
- liekie dubleti,
- bibliotēkas krājuma profilam neatbilstoši iespieddarbi un citi dokumenti,
- nolietoti iespieddarbi un citi dokumenti, kuri lietošanas procesā kļuvuši turpmākai izmantošanai nederīgi un kurus nav iespējams salabot,
- mazlietoti, nepieprasīti,
- pieejami tiešsaistē (likumi, statistikas dati),
- bojāti stihisku nelaimju dēļ,
- nozaudētie iespieddarbi un citi dokumenti, kuri pazuduši (piemēram, pasta sūtījumu laikā, brīvpieejas apstākļos) un kuru zudumu bibliotēka ir konstatējusi,
- iespieddarbi un citi dokumenti nav atgūstami bibliotēkas lietotāja vainas dēļ (piemēram, nozaudēti, bibliotēkas lietotāja dzīvesvietas maiņas dēļ),
- no lietotājiem neatgūstami (pie parādniekiem) – tiek norakstīti pēc 1 gada.

Seriālizdevumu glabāšana un norakstīšana:

Seriālizdevumu uzglabāšanas ilgums:

- bibliotēku nozares, vēsturiski nozīmīgie un novadpētnieciskie izdevumi – bez laika ierobežojuma,
- vērtīgākie nozaru, mākslas, dizaina, kultūras un literatūras izdevumi - pēc vajadzības,
- pārējie žurnāli – 3 gadi vai pēc vajadzības,
- īslaicīgas nozīmes informatīvie bukleti par Saulkrastu novadu – 3 gadi vai pēc vajadzības,
- laikrakstu „Saulkrastu Domes Ziņas”, “Saulkrastu Novada Ziņas”, “Saulkrastu Avīze”, “Sējas Novada Ziņas”, – bez laika ierobežojuma,
- pārējie laikraksti – Saulkrastu novada bibliotēkā 3 gadi vai pēc vajadzības, filiālēs 1 gads vai pēc vajadzības,
- preses klipu arhīvs katru gadu tiek rediģēts pēc aktualitātes un nozīmīguma.

Saulkrastu novada bibliotēka iepriekšējo gadu seriālizdevumus glabā krātuvē un pēc norādītā uzglabāšanas termiņa beigām tos noraksta.

Krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes no 2022. gada līdz 2026. gadam:

Bibliotēkas mērķis - radīt kvalitatīvu lietotāju pieprasītu krājumu, pievēršot uzmanību mainīgajām lietotāju vajadzībām. Iepērkot dažādus iespieddarbus, tiek vērtēts, lai tie būtu lasītāju pieprasīti, jaunākais un aktuālākais daiļliteratūrā un dažādās zinātņu nozarēs.

2022. - 2026. gada prioritārais darbs:

- turpināt uzlabot krājuma saturisko kvalitāti;
- ņemt uzskaitē izklaidējošas un izglītojošas galda un cita veida spēles;
- atlasīt izdevumus norakstīšanai;
- papildināt krājumu ar nozaru literatūru;
- krājuma fiziska stāvokļa labošana;
- izvērtēt dāvinājumus un vērtīgākos ņemt uzskaitē;
- veikt krājuma plauktu noformējuma atjaunināšanu;
- izgatavot informatīvos uzrakstus izvietošanai uz grāmatu plauktiem;
- veikt Saulkrastu novada bibliotēkas filiālbibliotēku “Sēja” un “Pabaži” krājuma inventarizāciju 2022. gadā;
- veidot lietotāji orientētu krājumu;
- attīstīt novadpētniecības digitalizāciju, izveidot jaunas kolekcijas;
- veikt “Sējas Novada ziņas” digitalizāciju;
- veikt novadpētniecības materiālu atlasīšanu, sistematizēšanu un sakārtošanu,
- sagatavoties Bibliotēkas un filiālbibliotēku akreditācijai.

Ar šī dokumenta “Saulkrastu novada bibliotēkas, filiālbibliotēku “Sēja” un “Pabaži” krājuma komplektēšanas un organizācijas koncepcija 2022. – 2026. gadam” apstiprināšanas brīdī spēku zaudē dokuments “Saulkrastu novada bibliotēkas krājuma komplektēšanas un organizācijas politika 2019. – 2021. gadam”.

Dokumentu izstrādāja
Saulkrastu novada bibliotēkas vadītāja
Ilze Dzintare
04.01.2022.